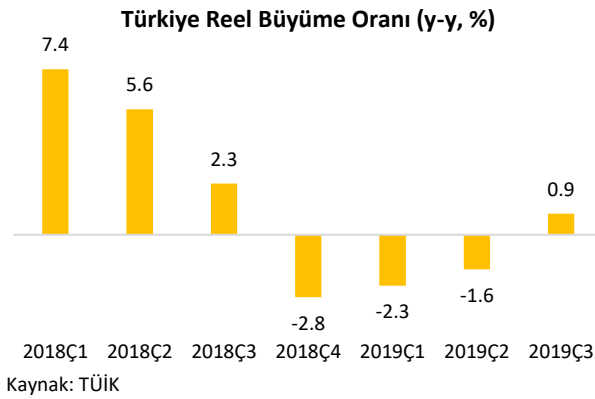

2019 yılında neler yaşandı?

2019 yılı, ekonomik, siyasi ve jeopolitik gelişmeler bakımından küresel çapta yoğun bir yıl oldu. ABD-Çin ticaret savaşının seyri tüm ülkeleri etkilemeye devam ederken, İngiltere'nin AB'den ayrılmasını ifade eden Brexit de dengeleri değiştiren bir konu olmayı sürdürdü. Ayrıca 2019, resesyon korkusunun yaşandığı, ticaret anlaşmasının imzalanacağı zamana dair endişelerin artıp azalmasına bağlı olarak borsaların zaman zaman sert düşüşler gösterdiği bazen de yükselişler yaşadığı bir yıl oldu. Yıl başında merkez bankalarının faiz artırımlarına devam edeceği düşünülürken, yıl biterken pek çok merkez bankası yeniden faiz indirimine başladı. Gelişmiş ülkelerde yılbaşındaki pozitif görünüm yıl içinde olumsuz dönerken Türkiye ekonomisi ise olumsuz görünümle başladığı yılı olumluya döndürerek sonlandırmayı başardı.

Türkiye ekonomisi, yılın ikinci yarısında pozitif büyüme kaydetti.

2018 yılında yaşanan kur atağının olumsuz etkileriyle 2019 yılına başlayan Türkiye ekonomisi ticaret savaşları kaynaklı küresel ekonomide yaşanan belirsizliklerin de etkisiyle ilk iki çeyrekte negatif büyüme kaydetti. Ancak alınan tedbirlerin katkısıyla Türkiye ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde yeniden pozitif büyüme kaydetti. Böylece yılın ilk üç çeyreğinde %0.9 küçülen Türkiye ekonomisinin yılın son çeyreğinde ise %4'ün üzerinde bir büyüme oranı yakalayarak yılı %0.5 büyüme oranı ile tamamlaması bekleniyor.

Uluslararası kuruluşlar Türkiye'nin büyüme beklentilerini yukarı yönlü revize etti.

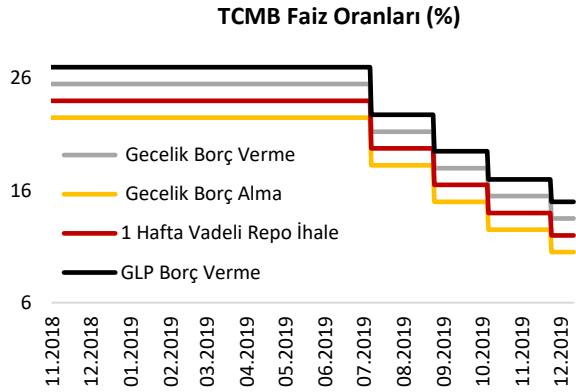
Uluslararası Kuruluşlar Türkiye 2019 Büyüme Tahmini (%)		
	İlk Tahmin	Son Tahmin
OECD	-2.6	0.3
IMF	-2.5	0.2
Dünya Bankası	-1.0	0.0
Fitch	-1.1	-0.3
Moody's	-2.0	0.2

Türkiye ekonomisinin yıl içinde gösterdiği olumlu performans sonucu uluslararası kuruluşlar Türkiye'ye ilişkin büyüme tahminlerini yıl içinde yukarı yönlü güncellediler. Böylece OECD, Türkiye'nin 2019 için büyüme tahminini -%0.3'ten %0.3'e, 2020 beklentisini ise %1.6'dan %3'e yukarı yönlü olarak revize etti. Uluslararası Para Fonu (IMF) yayımladığı raporda, 2019 için Türkiye büyüme tahminini %2.5 daralmadan %0.2 büyümeye revize etti ve revizyonun yılın ilk yarısında beklenenden daha iyi sonuçlar alınmasından kaynaklandığını belirtti. 2020 büyüme beklentisi ise %3 olarak açıklandı. Dünya Bankası, 2019 yılında Türk ekonomisinin %1 daralacağı yönündeki beklentisini %0.0 olarak revize ederken, 2020 ve 2021 yılı için daha önce %3.0 ve %4.0 olarak belirlediği büyüme tahminlerini sabit bıraktı.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye'nin kredi notunu teyit etti.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Kasım'da Türkiye'nin kredi notunu "BB-" olarak teyit ederek görünümünü negatif'ten durağan'a revize etti. Açıklamada Türkiye ekonomisinin dengelenme konusunda ilerleme kaydettiği belirtildi.

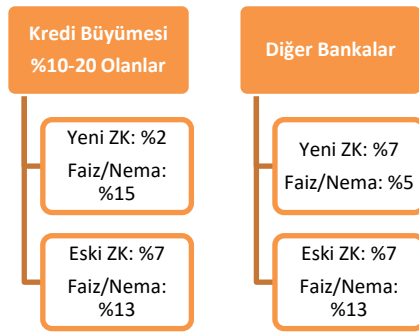
TCMB yıl içinde dört defa faiz indirdi.

Kaynak: TCMB

enflasyonun düşüş sürecini hızlandırmak amacıyla sıkı parasal duruşun korunmasına karar verildiği” şeklinde değiştirildi. TCMB, 25 Temmuz’da gerçekleştirdiği toplantısında ise 2018’den beri sabit tuttuğu politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını %24’ten %19.75’e 425 baz puan indirdi. Toplantı sonrasında yayımlanan metinde, son dönemde ekonomik faaliyetin ılımlı bir toparlanma gösterdiği ifade edilirken, enflasyondaki düşüş seyri ve finansal koşullarda oluşan bir miktar iyileşmeyle beraber ekonomideki aşamalı toparlanmanın bir sonraki dönemde devam edeceği belirtildi. Eylül ayındaki toplantısında politika faizini 325 baz puan daha indirerek %16.50 oranına çeken TCMB’nin, mevcut para politikası duruşunun dezenflasyon ile büyük ölçüde uyumlu olduğunu belirtmesi üzerine faiz indirimlerini kademeli biçimde sürdüreceği şeklinde yorumlandı. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Ekim ayı Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında politika faiz oranını 250 baz puan indirerek %14’e çekti. TCMB yılın son toplantısında ise politika faizini 200 baz puan düşürerek %14’ten %12’ye indirdi. Yapılan açıklamada enflasyon beklentilerinde genele yayılan bir düzelme olduğu ifade edildi. TCMB’nin 2020 yılında da faiz indirimlerine devam etmesi bekleniyor.

Zorunlu karşılık uygulamasında değişikliğe gidildi.

TCMB 19 Ağustos’ta, zorunlu karşılıkların finansal istikrarı destekleyecek şekilde makro ihtiyati bir araç olarak daha esnek ve etkin kullanılması kararı doğrultusunda, zorunlu karşılık oranı ve zorunlu karşılıklara (ZK) ödenen faiz/nema uygulamalarında değişikliğe gittiğini açıkladı. Buna göre TL ZK oranları ve TL cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıklara ödenecek faiz/nema oranı, bankaların dövizde endekli kredileri ile bankalara kullandırılan krediler hariç Türk lirası cinsi standart nitelikli ve yakın izlemedeki nakdi kredileri toplamının yıllık büyüme oranları ile ilişkilendirildi. Bankaların kredi

büyüme oranı belirlenirken son bir yıl içindeki kredi artışına bakılacağı, ancak dövizde endekli krediler ve bankalara kullandırılan kredilerin dikkate alınmayacağı belirtildi.

TCMB 9 Aralık’ta yayınladığı karar ile kredi arzının tüketimden ziyade, üretim odaklı sektörlerle yönlendirilmesini teşvik ederek finansal istikrarı destekleyecek ve bant genişliğini güncelleme ihtiyacını azaltacak bir zorunlu karşılık uygulamasının yararlı olacağını düşünülüyor ve kredilerde 2019 yılında oluşan düşük baz etkilerinin de dikkate alınarak, ZK düzenlemesinde değişiklik yapıldığı belirtildi. Bir önceki uygulamada nominal olarak %10-%20 aralığında olan kredi büyüme oranı, yeni düzenlemede reel olarak %5-%15 aralığına indirildi. Böylece, üretim ve yatırımla ilişkisi kuvvetli olan uzun vadeli ticari krediler ile ithalata ilişkisi zayıf olan uzun vadeli konut kredileri teşvik edileceği belirtildi.

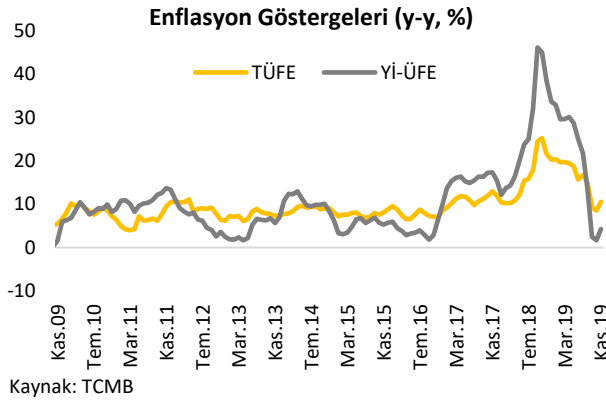
TCMB Para Politikası Kurulu toplantı sayısı 12'ye yükseldi.

TCMB 2020 yılı para ve kur politikası metninde 2020 yılında Para Politikası Kurulu toplantı sayısının 12'ye çıktığını duyurdu. Ayrıca TCMB, 2019 yılı için nominal 18.9 milyar TL olarak belirlenen TCMB açık piyasa işlemleri portföy nominal büyüklüğünün, 2020 yılında azami TCMB analitik bilanço aktif toplamının %5'i olarak belirlenmesini planladığını açıkladı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı değişti.

7 Temmuz'da yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla Murat Uysal Merkez Bankası yeni Başkanı olarak atandı.

Enflasyon, baz etkisiyle tek haneli seviyelere geriledi.

2018 yılında yaşanan kur atağı sonucu 2003 bazlı serinin en yüksek seviyesi olan %25.3'e kadar yükselen enflasyondaki görünümü 2019 yılında baz etkisi belirledi. Eylül ayında tek haneye gerileyerek %9.26 seviyesinde olan enflasyon, Ekim'de baz etkisiyle %8.55'e kadar geriledi. Aynı dönemde Yurtiçi ÜFE de Eylül ve Ekim aylarında sırasıyla %2.55 ve %1.70 ile en düşük seviyelerde gerçekleşti. Enflasyon Kasım ve Aralık aylarında ise baz etkisinin olumsuz dönmeleriyle bir miktar yükselerek yeniden çift haneye yükseldi ve %10.56 seviyesini gördü. Bununla birlikte Kasım ayında beklentilerin altında kalan enflasyonun yılı 2020-

2022 Yeni Ekonomi Programı (YEP)'nda belirtilen ve %12 olan beklentinin altında kapatması bekleniyor.

Cari denge, 2002'den beri ilk defa yıllık bazda fazla verdi.

Yılın ilk yarısında ekonomide yaşanan küçülme cari dengeye de yansdı. Cari işlemler dengesi 2019'da bazı aylarda açık vermiş olsa da genel itibarıyla 2019 cari fazla verilen bir yıl oldu. Yıllık bazda cari işlemler dengesi değerlendirildiğinde 2019 yılı, 2002'den bu yana ilk defa fazla verilen dönem olarak kayda geçti. Ekonomik aktivitede son aylarda görülen canlanmanın yanı sıra hem mevsimsel etkilerle turizm gelirlerinin azalması hem de enerji ithalatındaki artışa sebep olan kış aylarının yaklaşmış olması nedeniyle cari işlemler dengesinde son çeyrekte yeniden açık yaşanma ihtimali bulunuyor. Ancak her ne kadar son çeyrekte cari işlemler açığı yaşayabilecek olsak da cari dengenin 2019 yılını fazla ile sonlandırması bekleniyor. Böylece 2019 yılı hem pozitif büyümenin gerçekleştiği hem de cari fazla verilen bir yıl olarak kayda geçecek.

ABD-Çin ticaret savaşları 2019 yılında da en önemli konularından biri oldu ve küresel ekonomik görünümde dengesizliklere sebep olmaya devam etti.

2019 yılında da, ABD-Çin arasındaki ticaret savaşları devam etti. Zaman zaman iki taraf arasında anlaşma olasılığı ortaya çıksa da belirsizlikler yıl boyunca sürdü. ABD ve Çin arasındaki savaş yıl içinde Avrupa Birliği'ne de yansdı ve küresel ekonomiyi olumsuz etkiledi. ABD ve Çin arasında Ocak ayında yapılan üç günlük görüşmede tarafların endişelerini azaltmaya yönelik konuların müzakere edildiği belirtilirken, Çin'in ABD'den önemli miktarda tarım, enerji ve imalat ile diğer ürün ve hizmetler satın alma vaadi üzerinde durulduğu açıklandı. Bunun sonucunda taraflar, Çin'in ABD'den daha fazla ithalat yapması konusunda uzlaştı. Ardından, ABD ve Çin arasında yapılacak tarifeleri artırma kararının 1 Mart'tan sonrasına ertelenmesi konusunda anlaşma sağlandığı belirtildi. Bu dönemde ABD Başkanı Donald Trump, tarifelerin Çin'in tutumuna bağlı olarak önemli bir süre kalmaya devam edeceğini, hatta ticaret anlaşmasının yeterince iyi olmaması durumunda bundan vazgeçebileceğini açıklarken, Çin Ticaret Bakanı Shan, ılımlı bir tutum içinde ABD ile müzakerelerde zorlu bir yolun olduğunu ancak bazı

konularda görüşmelerin iyi gittiği, anlaşma sağlanırsa küresel ekonominin de bu durumdan fayda sağlayacağı söylemlerinde bulundu.

Mayıs ayı başlarında ABD Başkanı Donald Trump Washington'da gerçekleştirilecek görüşmeler öncesinde, Çin'in ABD ile ticaret görüşmelerinde vardığı anlaşmayı "ihlal ettiğini" belirterek, Çin'den ithal edilen 200 milyar dolar değerinde ürüne yönelik %10 gümrük vergisinin %25'e yükseleceğini açıkladı. Bu durum karşısında Çin Ticaret Bakanlığı ABD'nin kararını "derin üzüntüyle karşıladıklarını" ve gerekli karşı tedbirleri alacaklarını açıkladı. Beyaz Saray ekonomi danışmanı Larry Kudlow, Çin'in nihai anlaşmaya riayet etmeye zorlayacak "çok güçlü" hükümleri kabul etmesi gerektiğini ve anlaşmazlığın kaynağının Beijing'in üzerinde kararlaştırılan yasa değişikliklerini yürürlüğe koymak istememesi olduğunu söyledi. Kudlow, müzakereler devam ederken ABD gümrük vergilerinin kalacağını belirtti. Öte yandan Çin ise çıkarlarına zarar veren herhangi olumsuz bir duruma katlanmayacağını ifade etti ve 1 Haziran'dan itibaren yürürlükte olmak üzere 60 milyar dolar değerinde ABD ürününe gümrük vergisi getireceğini açıkladı. %5-25 aralığında olacak yeni gümrük vergilerinin 5,000'den fazla ABD ürününü kapsayacağı belirtildi. Bunun üzerine ABD Başkanı Donald Trump'ın yaptığı açıklamada, ABD'nin Çin ile ticaret anlaşması yapmaya hazır olmadığını ifade etmesi, piyasada dengelerin bozulmasına sebep oldu. Uzun bir aradan sonra Haziran'da ABD Başkanı Donald Trump, G20 zirvesinde Xi ile bir anlaşmaya varamamaları durumunda, ABD'nin Çin'den yaptığı ithalata gümrük tarifelerini yürürlüğe koymaya hazır olduğunu ve anlaşmanın beklemeye alındığını da ifade etti.

Temmuz ayına gelindiğinde, ABD Başkanı Donald Trump'ın Çin ile ticaret gerilimini azaltmak için bazı tavizler vermesinin ardından iki ülke, tıkanan ticaret müzakerelerine tekrar başlamaya karar verdi. Trump, Çin'den ithal ürünlere yeni gümrük vergisi getirmemeyi ve Çin'li telekomünikasyon şirketi Huawei'ye getirilen kısıtlamaları hafifletmeyi, Çin ise ABD'den daha fazla tarım ürünleri almayı kabul etti. Ağustos'ta Trump, Twitter hesabından yaptığı paylaşımında ticaret görüşmelerinin devam ettiğini ve yeni fasıla 1 Eylül'de ABD'de başlanacağını duyurdu. Trump, ABD'nin Çin'den gelen 300 milyar dolarlık mal için %10'luk ek bir tarife uygulamaya başlayacağını, bu ek verginin, önceden %25 gümrük vergisi konmuş 250 milyar dolarlık ürünü kapsamadığını açıkladı. Çin ise, ABD'den ithal 75 milyar dolar tutarındaki 5.078 kalem üründen %5 ile %10 arasında ek gümrük vergisi alınacağını açıkladı. Ek gümrük vergisi alınacak ürünler arasında tarım ürünleri, ham petrol, küçük uçak ve arabalar bulunuyordu. Gümrük vergilerinden bir kısmının 1 Eylül, bir kısmının ise 15 Aralık'tan itibaren devreye gireceği bildirildi.

Eylül'de ABD Başkanı Donald Trump, Çin Başbakan Yardımcısı Liu He'nin talebi ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin 70. yıldönümüne istinaden iyi niyet göstergesi olarak 250 milyar dolarlık Çin ürününe uygulanacak %5'lik ek gümrük vergisini 1 Ekim'den 15 Ekim'e erteleme kararını aldıklarını açıkladı. Ekim'de ise ABD Başkanı Donald Trump, ABD ve Çin arasında yürütülen müzakerelerin ardından iki ülkenin vardığı anlaşma kapsamında yıllık 250 milyar dolarlık ihracat kalemindeki gümrük vergilerini %25'ten %30'a çıkarmayı öngören ve 15 Ekim'de yürürlüğe girmesi planlanan tarife artışının ertelenmesine karar verildiğini açıkladı. Ayrıca taraflar arasında yapılan anlaşmaya göre Çin'in ABD'den 40-50 milyar dolarlık tarım ürünü ithal edeceği açıklandı.

Kasım ayında ABD ve Çin tarafından yapılan açıklamaya göre iki haftadır sürdürülen görüşmelerin ardından ticaret anlaşmasının birinci kısmında ek vergileri karşılıklı olarak kaldırmaya karar verdiler. 15 Aralık'ta ise ABD, Çin'den alacağını belirttiği ek tarifeleri kaldırdığını açıkladı. Yılın son ayında ABD Ticaret Temsilcisi Robert Lighthizer, ABD-Çin ticaret anlaşmasının "birinci aşamasının" iki yıl içerisinde ABD'nin Çin'e ihracatını neredeyse iki katına çıkaracağını ve üzerinde anlaşılan metnin tercümesi ve revizyonları henüz tamamlanmamış olmasına rağmen tamamen kabul edildiğini söyledi. Son olarak ABD Başkanı Trump, Çin ile olan anlaşmanın 15 Ocak'ta imzalanacağını açıkladı.

2019 yılında Amerikan Merkez Bankası (Fed) 3 defa faiz indirimi gerçekleştirdi.

2018 yılını dört faiz artırımı ile sonlandıran ABD Merkez Bankası (Fed), 2019 yılına girerken faiz artırımlarının ve bilanço küçültmenin devam edeceğini açıklamıştı. Ancak ticaret savaşlarının hem ABD ekonomisine hem de küresel ekonomiye verdiği zarar 2019 yılında Fed'in yönünün tamamen değişmesine neden oldu. Fed, 2019 yılında Temmuz, Eylül ve Ekim aylarında olmak üzere 25'er baz puandan toplam 3 faiz indirimi yaparak faiz oranlarını %1.50-%1.75 aralığına çekti. Fed ayrıca finansal kriz döneminde ekonomiyi desteklemek için satın aldığı

varlıklardan oluşan 3.6 trilyon dolar tutarındaki devasa tahvil portföyünü küçültmeyi daha önce açıkladığı tarihten iki ay önce durdurdu.

Avrupa Merkez Bankası da faiz indirdi ve varlık alım programı açıkladı.

2018 yılında normalleşme sürecine giren Avrupa Merkez Bankası (ECB)'nin 2019 yılına girerken yıl içinde faiz artırımına başlaması bekleniyordu. Ancak ticaret savaşları Avrupa ekonomisini de olumsuz etkiledi ve ECB de faiz indirimi yapan merkez bankaları arasına girdi. Ayrıca ECB ekonomiyi desteklemek amacıyla yeniden varlık alım programı başlattı. Eylül ayı toplantısında mevduat faiz oranını 10 baz puan düşürerek -%0.50'ye çeken ECB 1 Kasım'da aylık 20 milyar Euro tutarında ve gerektiği sürece devam edecek varlık alım programını başlattı.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı değişti.

ECB Başkanı Mario Draghi'nin görev süresinin dolmasıyla birlikte eski IMF Başkanı Christine Lagarde 1 Kasım itibariyle yeni başkan olarak göreve başladı.

Ticaret savaşı Avrupa'ya da sıçradı.

ABD Başkanı Donald Trump'ın, Avrupa Birliği (AB)'nden ithal otomobillere %25 gümrük vergisi uygulayacağını açıklaması, Alman otomotiv sanayisinde endişeye neden oldu. Söz konusu verginin Almanya'da 25 milyar dolarlık ticaret fazlası verilen bir pazarı etkileyebileceği ve uzun vadede Almanya'nın ABD'ye otomobil ihracatının yarı yarıya düşebileceği belirtildi. ABD'nin ithal otomobillere yönelik vergi uygulayıp uygulamayacağı henüz karara bağlanmamış olsa da yıl boyunca Alman ekonomisinde tedirginliğe neden oldu.

ABD ve AB arasında AB'nin uçak şirketi Airbus'a yasadışı destekte bulunduğu gerekçesiyle uzun süredir devam eden gerginlik Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'ne götürüldü ve DTÖ ABD'nin Airbus'a sağlanan yasa dışı desteklemelerden ötürü AB'nin yıllık 7.5 milyar dolar ilave gümrük vergisi uygulamasına onay verdi. Böylece ABD 18 Ekim'den itibaren Fransız şarabı, İskoç viskisi, peynir gibi birçok ürüne %25 ilave gümrük vergisi getirdi. ABD, Airbus uçakları ve sivil hava araçlarına da %10 ek gümrük vergisi uygulayacağını açıkladı. AB ise ABD'nin Boeing'i yasa dışı desteklediği gerekçesiyle DTÖ'ye başvurdu. DTÖ'nün AB'ye bu konuda misilleme hakkı veren kararı ise 2020 yılında alması bekleniyor.

Brexit belirsizliği 2019 yılında da devam etti.

2019 yılında Brexit belirsizliğine İngiltere'de siyasi karışıklıklar da eklendi. Mart 2019'da Avrupa Birliği'nden ayrılması beklenen İngiltere'de ayrılık sonrası ilişkileri düzenleyen anlaşma, Parlamento tarafından onaylanmayınca ayrılık tarihi ilk olarak 30 Haziran'a sonra da 31 Ekim'e ertelendi. Bu süreçte anlaşmayı onaylatmayı başaramayan Başbakan Theresa May istifa etti ve yerine AB karşıtı Boris Johnson Başbakan oldu. Boris Johnson göreve gelirken 31 Ekim'de Birlik'ten ayrılma sözü vermiş olmasına karşın özellikle İrlanda sınıрыyla ilgili maddelerden memnun olunmaması nedeniyle İngiliz hükümetinin AB ile bir anlaşmaya varamaması sonucu Brexit tarihi 31 Ocak 2020'ye ertelendi. Hükümete olan güveni artırmak isteyen Boris Johnson erken seçime gitme kararı aldı ve 12 Aralık'ta yapılan seçimleri, Başbakan Boris Johnson liderliğindeki Muhafazakâr Parti kazandı. Johnson, halkın Muhafazakâr Parti hükümetine güçlü bir yetki verdiğini, Brexit'i gerçekleştireceklerini ifade etti. Avrupa Birliği'nden (AB) Ayrılık Yasa Tasarısı, Aralık'ta İngiltere Parlamentosu'nda yapılan ilk oylamada 358 oyla kabul edildi.

Ticaret savaşları Çin ekonomisini olumsuz etkiledi.

2018'de ABD ile yaşanan ticaret savaşları ve küresel büyümede yavaşlama Çin ekonomisi üzerinde olumsuz etkiye sebep olmuştu. 2019'da ise dünyanın en büyük ikinci ekonomisi olan Çin'de üretim, iç talebin istikrar kazanması ve piyasa algısının ABD ile yakın zamanda imzalanacak ticaret anlaşması beklentilerine odaklanmasıyla bir miktar da olsa ivme kazandı. Kuruluşunun 70. yıl dönümünü bu sene kutlayan Çin Halk Cumhuriyeti'nde borç yönetimi hala zor kalmaya devam ederken, ihracat daha az rekabetçi hale gelmeye başladı. Ayrıca konut yatırımının düşüşüyle ülkenin para birimi ve borsalarını olgunlaşmamış ve öngörülemez bırakmaya devam etti. ABD ile süren

ticaret gerilimi sebebiyle piyasa beklentisi, Çin ekonomisinde büyümenin %6'nın altına düşebileceği yönündeydi. Çin ekonomisi 2018'de %6.8 oranında büyüme kaydetmişken, 2019 yılının ikinci çeyreğinde %6.2 olan bu oran, üçüncü çeyrekte %6'ya geriledi.

Petrol şirketi Saudi Aramco'ya ait tesislere saldırı düzenlendi.

Suudi Arabistan'da devlet petrol şirketi Aramco'ya ait iki büyük tesise 14 Eylül'de saldırı düzenlendi. Saldırı sonrası ülke, petrol üretimini günlük 5.7 milyon varile indirdi. Saldırıları küresel petrol üretiminin %5'ini vurdu.

2019 yılı faiz indirim yılı oldu.

Küresel ekonomideki yavaşlama nedeniyle ülke ekonomisine destek olmak amacıyla pek çok merkez bankası 2019 yılında faiz indirimine gitti.

Brezilya Merkez Bankası yıl içinde dört defa 50'er baz puanlık faiz indirimi ile faiz oranını tarihi düşük seviye olan %4.5'e indirdi. Rusya Merkez Bankası yıl içinde dört defa faiz indirerek faiz oranını %7.5'ten %6.25'e çekti. Hindistan Merkez Bankası yıl içinde yaptığı beş faiz indirimi ile faiz oranını toplam 135 baz puan indirerek %5.15'e çekti. Endonezya Merkez Bankası faiz oranını 100 baz puan indirimle %5'e, Güney Kore Merkez Bankası 50 baz puan indirimle %1.25'e, Tayland Merkez Bankası 50 baz puan indirimle %1.25'e, Filipinler 75 baz puanlık indirimle %4'e ve Meksika Merkez Bankası 100 baz puanlık indirimle faiz oranını %7.25'e düşürdü.

IMF Başkanı değişti.

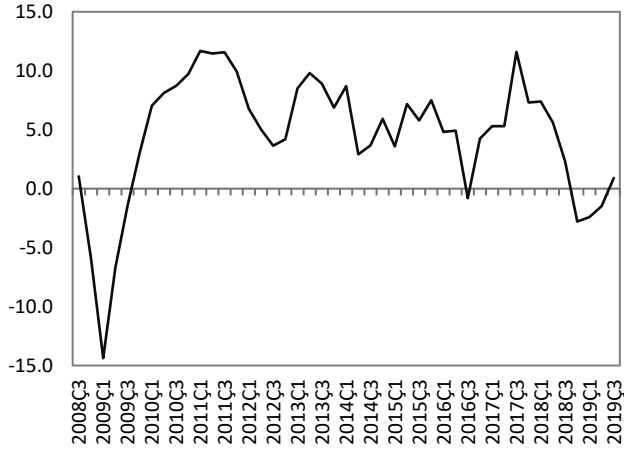
Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanlığına Kristalina Georgieva seçildi. IMF İcra Kurulu, Georgieva'nın 1 Ekim'den itibaren IMF Başkanı olması kararı alındığını açıkladı. Georgieva'nın görev süresinin 5 yıl olacağı belirtildi.

TCMB Toplantı Takvimi	TCMB Enflasyon Raporu	TCMB Finansal İstikrar Raporu	Türkiye Büyüme Oranı	Fed Toplantı Takvimi	ECB Toplantı Takvimi
16 Ocak	30 Ocak			28-29 Ocak	23 Ocak
19 Şubat			28 Şubat (2019 4.çeyrek)		
19 Mart				17-18 Mart	12 Mart
22 Nisan	30 Nisan			28-29 Nisan	30 Nisan
21 Mayıs		29 Mayıs	29 Mayıs (2020 1.çeyrek)		
25 Haziran				9-10 Haziran	4 Haziran
23 Temmuz	29 Temmuz			28-29 Temmuz	16 Temmuz
20 Ağustos			31 Ağustos (2020 2.çeyrek)		
24 Eylül				15-16 Eylül	10 Eylül
22 Ekim	28 Ekim				29 Ekim
19 Kasım		27 Kasım	30 Kasım (2020 3.çeyrek)	4-5 Kasım	
24 Aralık				15-16 Aralık	10 Aralık

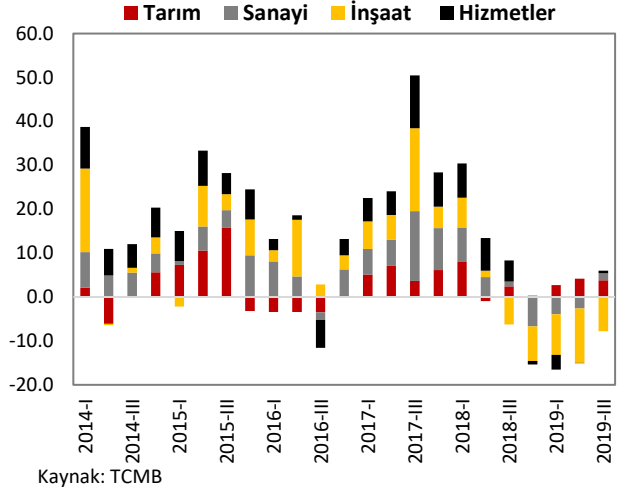
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

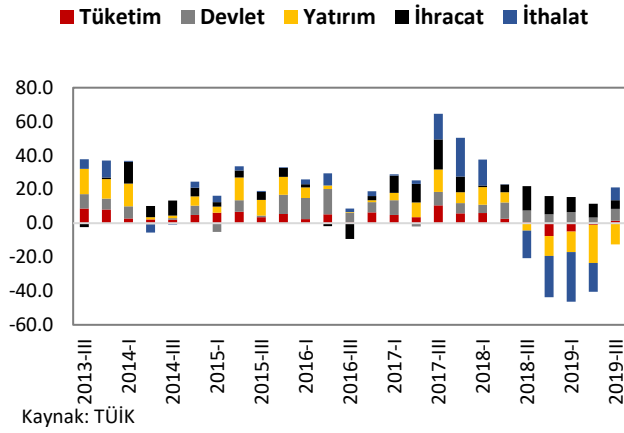
Reel GSYH (y-y, %)

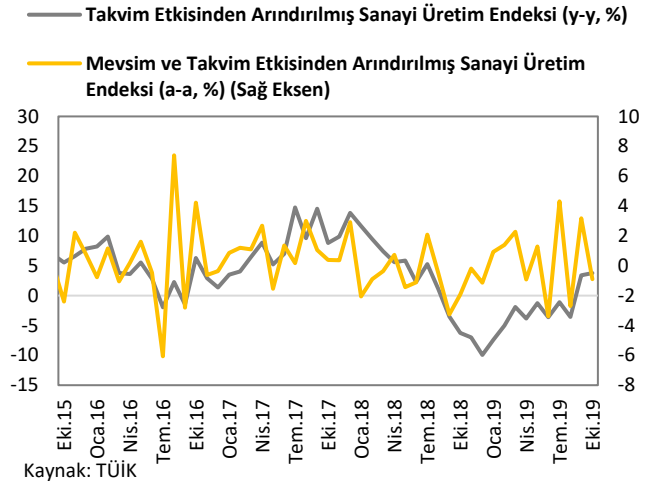
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

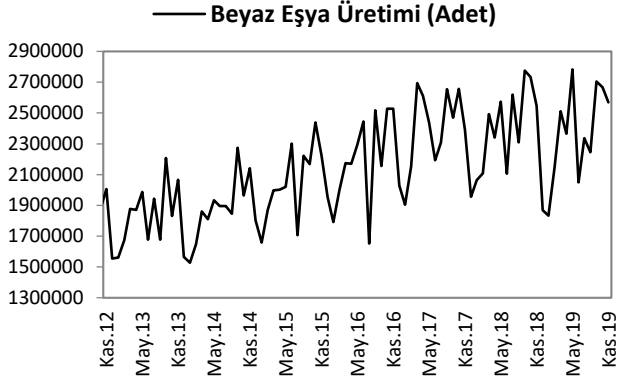

Sanayi Üretim Endeksi

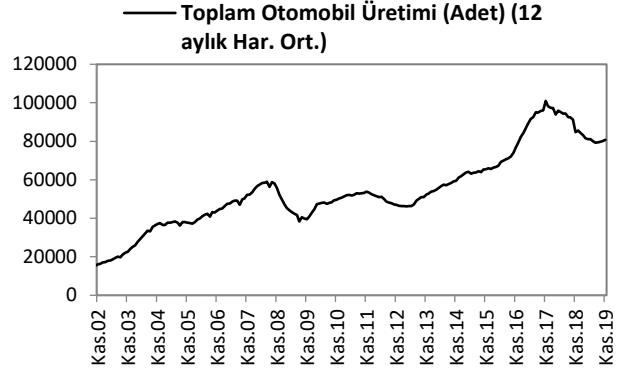

Beyaz Eşya Üretimi

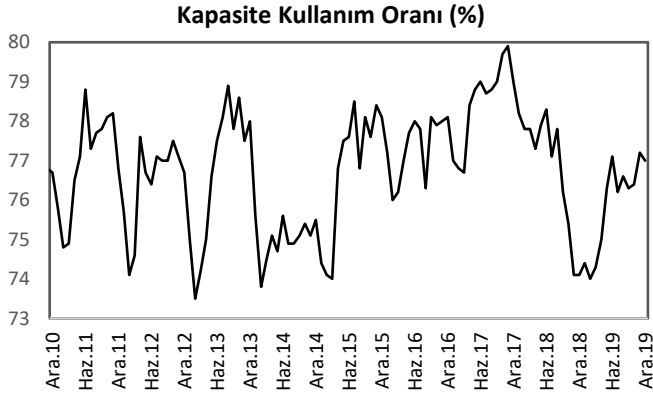
Kaynak:Hazine ve Maliye Bakanlığı

Toplam Otomobil Üretimi

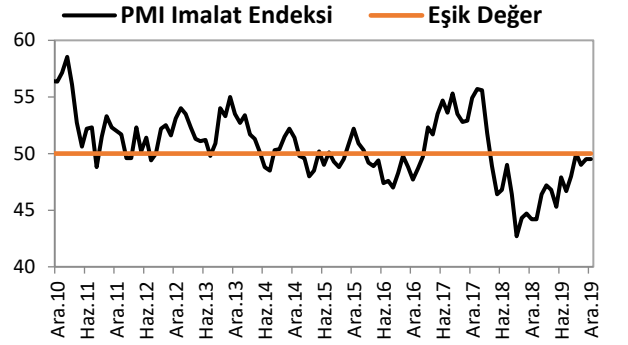
Kaynak: OSD, VakıfBank

Kapasite Kullanım Oranı

Kaynak: TCMB

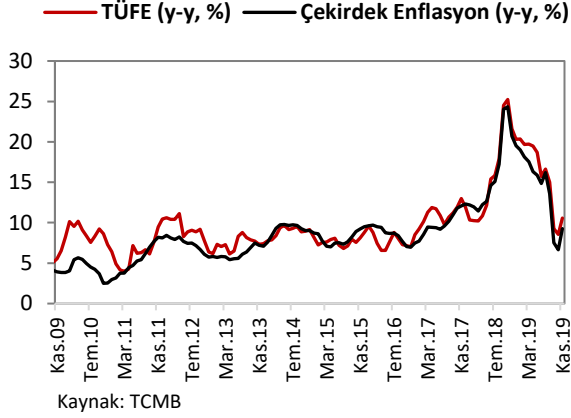
PMI Endeksi

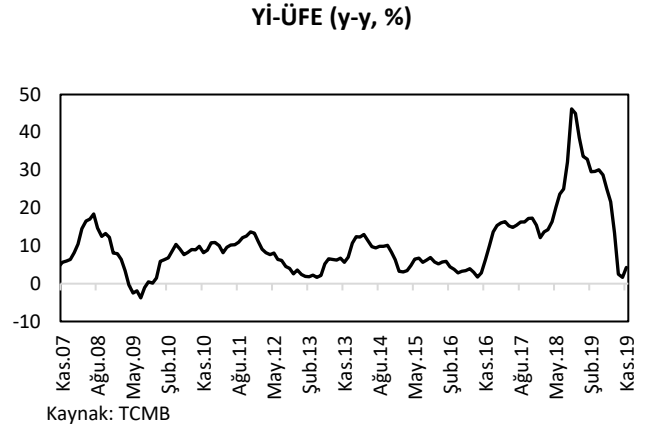
Kaynak:Reuters

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

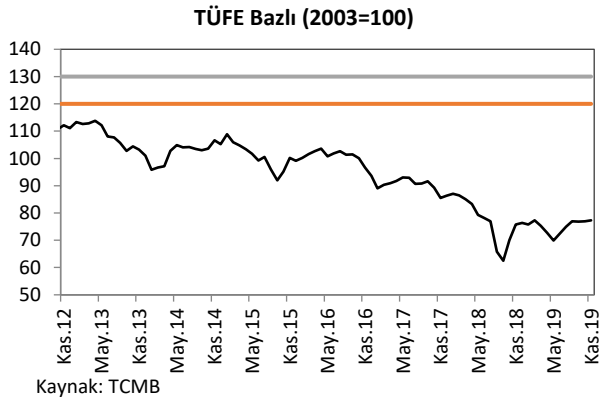
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

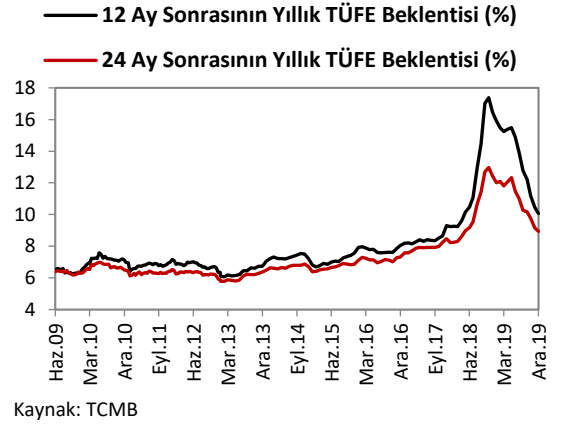
Yİ-ÜFE

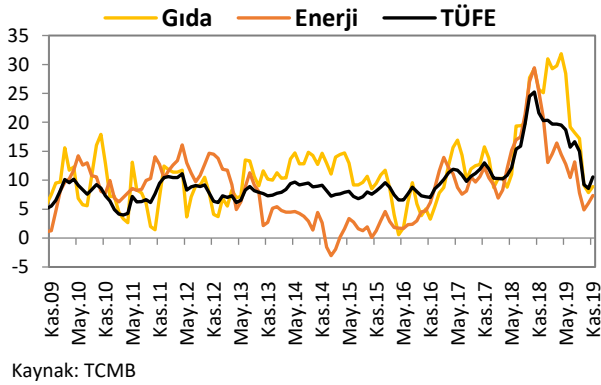
Reel Efektif Döviz Kuru

Enflasyon Beklentileri

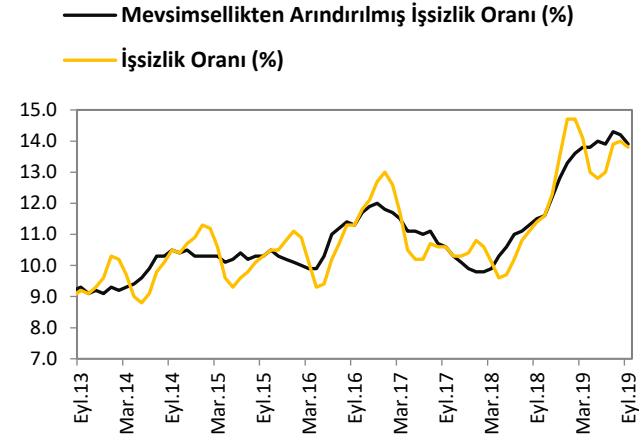

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

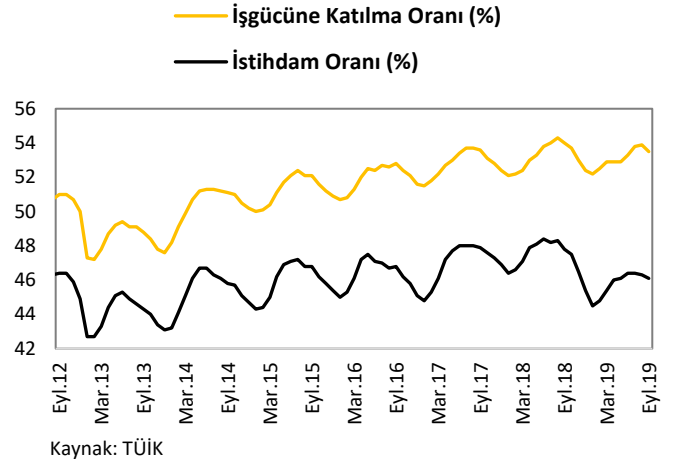

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

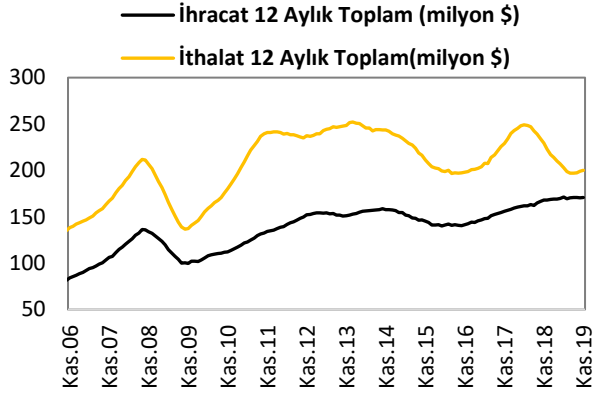

İşgücüne Katılım Oranı

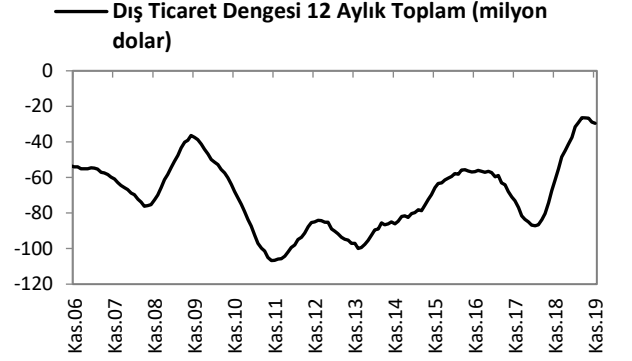
DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

İthalat-İhracat

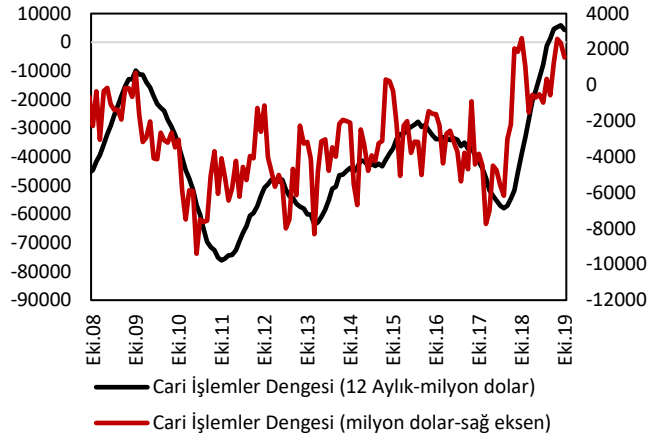
Kaynak: TCMB

Dış Ticaret Dengesi

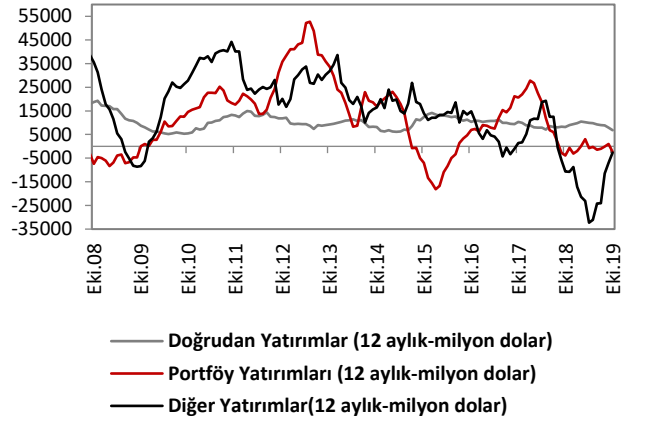
Kaynak: TCMB

Cari İşlemler Dengesi

Kaynak: TCMB

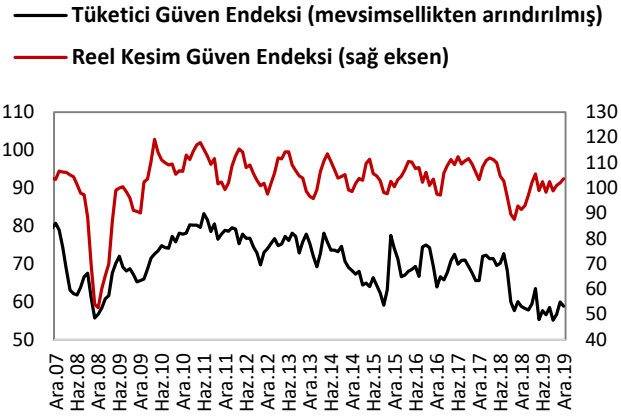
Sermaye ve Finans Hesabı

Kaynak: TCMB

TÜKETİM GÖSTERGELERİ

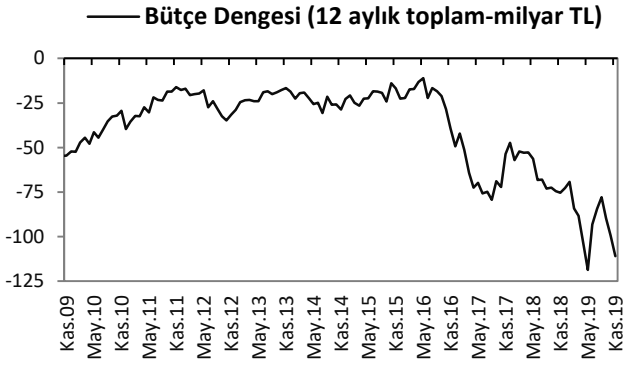
Tüketici Güveni ve Reel Kesim Güveni

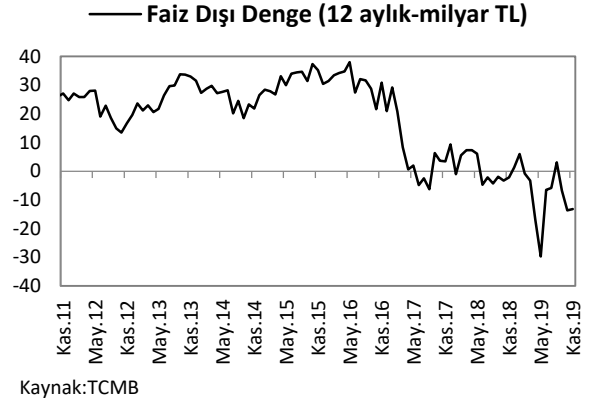
Kaynak: TCMB

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

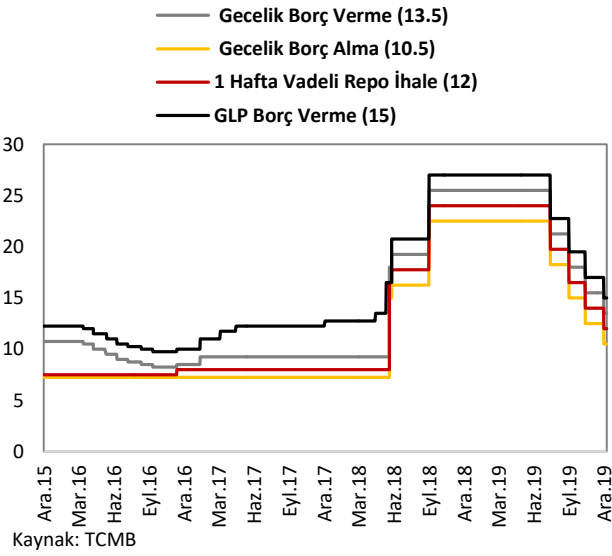
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirleşmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2017	3,110,650	7.5	10.9	9.0	78.5
2018	3,724,388	2.8	11.0	1.3	76.8
Son Yayınlanan	1,145,099 (Ç3)	0.9 (Ç3)	13.8 (Eylül)	3.8 (Ekim)	77 (Aralık)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ - ÜFE		
2017	11.92	12.30	15.47		
2018	20.30	19.53	33.64		
(2019 Kasım)	10.56	9.25	4.26		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2017	449,632	1,624,675	1,675,831	119,198	84,110
2018	512,524	1,940,590	1,988,305	123,371	71,980
Son Yayınlanan (20.12.2019)	702,536	2,438,500	2,556,831	143,218	78,271
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo	TRLIBOR O/N	
2017	7.25	9.25	8.00	13.38	
2018	22.50	25.50	24.00	24.38	
Son Yayınlanan (31.12.2019)	10.50	13.50	12.00	11.01	
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2017	-47.3	233.8	157.0	-76.8	
2018	-27.8	223.0	168	-55.1	
Son Yayınlanan	1.55 (Ekim)	17.74 (Kasım)	15.50 (Kasım)	-2.23 (Kasım)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2017	468.6	291.3	262.2		
2018	563.4	341.0	507.2		
Son Yayınlanan	722.207 (Kasım)	551.980 (Kasım)	643.1 (Ç3)		
Kamu Maliyesi (Milyar TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2017 (Kasım)	56.67	65.15	8.48	13.63	
2018 (Kasım)	74.30	81.86	7.57	14.80	
2019 (Kasım)	75.5	83.3	7.8	15.2	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	Brüt Dış Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	2.5 (Ç3)	59.1 (Ç3)	0.8 (Ç3)		

Cem Erođlu	Müdü	cem.eroglu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 80
Fatma Özlem Kanbur	Müdü Yardımcısı	fatmaozlem.kanbur@vakifbank.com.tr	0216-724 30 83
Naime Dođan Eriř	Uzman	naimedogan.eris@vakifbank.com.tr	0216-724 30 82
Bilge Pekçađlayan	Uzman	bilge.pekcaglayan@vakifbank.com.tr	0216-724 30 84
Sinem Ulusoy Kasap	Uzman	sinemulusoy.kasap@vakifbank.com.tr	0216-724 30 86
Selin Mumcu	Uzman Yardımcısı	selin.mumcu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 88

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hişbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.